

scenár

Predmet (pole/názov)	Tepelné vlastnosti hmoty / Zmrazovanie tekutého dusíka (pri zníženom tlaku)
Dĺžka filmu	3:43
Hlavné ciele	Zmeny stavu hmoty.
Podrobné ciele	Zmeny teploty fázového prechodu v dôsledku zmien tlaku.
Štruktúra a popis experimentov	
1. Úvod	Vysvetlenie: Toto video zobrazuje existenciu tekutého dusíka v troch stavoch látky (skupenstvách) súčasne.
2. Hlavná téma	Popis: Zmeny teploty fázového prechodu v dôsledku zmeny tlaku.
Časť 1	<p>Pomôcky: kadička, tekutý dusík, vákuový zvon, vákuová pumpa, manometer, špongia (tepelný izolant).</p> <p>Popis: Keď nalejeme tekutý dusík do kadičky, vidíme kondenzovanú vodnú paru. Dusík vrie v kadičke a vyzerá ako vriaca voda. Dusík pri atmosférickom tlaku vrie pri $-195,8$ °C. Kadička sa uzavrie pod vákuovým zvonom a tlak sa zníži. Po chvíli dusík prestane vrieť a na jeho povrchu sa vytvorí vrstva stuhnutého dusíka. Ďalším znížením tlaku sa medzi tuhým a kvapalným dusíkom objaví plynný dusík. Keď je jeho tlak dostatočne vysoký, stuhnutá dusíková vrstva sa zdvihne a uvoľní sa plynný dusík.</p> <p>Okamih, keď látka existuje v troch skupenstvách pri rovnakej teplote a tlaku (tri fázy sú v termodynamickej rovnováhe), nazývame trojný bod.</p> <p>Otázky: Môžu iné látky existovať súčasne v troch skupenstvách?</p> <p>Záver: Stav agregácie látky môžeme zmeniť bez zmeny jej teploty, pretože stav agregácie danej látky závisí aj od tlaku, v ktorom sa nachádza.</p>
3. Zhrnutie a poznámky	<p>Upozornite žiakov, že pri danej teplote dochádza k varu, topeniu alebo vyparovaniu. Môže sa však meniť v závislosti od tlaku okolo neho.</p> <p>Úroveň: stredná škola</p>